

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

21.04.2021

Lēmums Nr. 4-02/37
Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras
piemērošanu

Adresāts:

Valmieras pilsētas pašvaldība, adrese: Lāčplēša iela 2, Valmiera, LV – 4201;
e-pasts: pasts@valmiera.lv.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Jaunveidojamā Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2038. gadam (turpmāk – Stratēģija) un Valmieras novada attīstības programma 2022.-2028. gadam (turpmāk – Programma).

Izvērtētā dokumentācija:

Valmieras pilsētas pašvaldības (turpmāk – Izstrādātāja) 2021. gada 23. marta vēstule Nr. 2.2.1.7/21/362 “*Iesniegums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību plānošanas dokumentam*”, iesniegums “*Par plānošanas dokumenta jaunveidojamā Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038. gadam izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Iesniegums par Stratēģiju), iesniegums “*Par plānošanas dokumenta jaunveidojamā Valmieras novada attīstības programmas 2022.-2028. gadam izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Iesniegums par Programmu), Izstrādātājas 2021. gada 28. janvāra lēmums (Nr. 4, protokols Nr.2) “*Par jaunveidojamā Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038. gadam un Valmieras novada attīstības programmas 2022.-2028. gadam izstrādes uzsākšanu*”, Darba uzdevums “*Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038. gadam izstrāde*” (turpmāk – Darba uzdevums Stratēģijai), Darba uzdevums “*Valmieras novada attīstības programmas 2022.-2028. gadam izstrāde*” (turpmāk – Darba uzdevums Programmai), Valsts vides dienesta Vidzemes reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Vidzemes RVP) 2021. gada 9. marta vēstule Nr. 11.2/1200/VI/2021, Veselības inspekcijas 2021. gada 8. marta vēstule Nr.4.6.3.-1./9159/97 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*” un Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2021. gada 17. marta vēstule Nr. 4.8/1544/2021-N “*Par jaunveidojamā Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu*”.

Izstrādātājas viedoklis:

Izstrādātāja, ņemot vērā Stratēģijas būtību un to, ka tā tiek izstrādāta jaunveidojamai teritoriālai vienībai – Valmieras novadam, kurā saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu ietilps Valmieras pilsētas, Beverīnas novada, Burtnieku novada, Kocēnu novada, Mazsalacas novada, Naukšēnu novada, Rūjienas novada un Strenču novada administratīvās

teritorijas, uzskata, ka Stratēģijai ir nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums), lai izvērtētu izvirzīto stratēģisko mērķu un noteikto attīstības prioritāšu iespējamās īstenošanas izraisītās tiešās un/vai netiešās ietekmes, kā arī paredzētu iespējamās alternatīvas. Izstrādātāja paudusi viedokli, ka Stratēģiskais novērtējums nepieciešams arī Programmai, līdz ar to būs iespēja identificēt plānošanas dokumentā paredzēto pasākumu kopumu būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, un nepieciešamības gadījumā paredzēt alternatīvus risinājumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23. viens *prim* panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai (Vides pārraudzības valsts birojs, turpmāk – Birojs) rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.trīs *prim* panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
1. 2021. gada 23. martā Birojā saņemta Izstrādātājas 2021. gada 23. marta vēstule Nr. 2.2.1.7/21/362 “*Iesniegums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību plānošanas dokumentam*”, kā arī Iesniegums par Stratēģiju un Iesniegums par Programmu, kur norādīts, ka Izstrādātāja 2021. gada 28. janvārī ir pieņēmusi lēmumu (Nr. 4, protokols Nr.2) “*Par jaunveidojamā Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038. gadam un Valmieras novada attīstības programmas 2022.-2028. gadam izstrādes uzsākšanu*”, (turpmāk – Lēmums) un ir uzsākta jaunveidojamā Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038. gadam un Valmieras novada attīstības programmas 2022.-2028. gadam izstrāde. Atbilstoši Iesniegumam par Stratēģiju, Iesniegumam par Programmu un Lēmumam:
 - 1.1. Stratēģijas izstrāde tiks veikta saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, ievērojot Nacionālo attīstības plānu 2021.-2027. gadam, Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam, Vidzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentus, spēkā esošās Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu, Mazsalacas, Rūjienas, Naukšēnu, Strenču novadu un Valmieras pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas, kā arī ņemot vērā nozaru politiku plānošanas dokumentus, kas saistīti ar Valmieras novada attīstības būtiskiem jautājumiem – reģionālā politika, transporta attīstība, izglītība, tūrisms u.c.
 - 1.2. Attīstības programmas izstrāde tiks veikta saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, ņemot vērā nozaru politiku pamatnostādnes un plānošanas dokumentus, kas tieši saistīti ar novada attīstībai būtiskiem jautājumiem – reģionālā politika, transporta attīstība, izglītība, kā arī līdzšinējās stratēģiskās iestrādes (piemēram, Gaujas Nacionālā parka tūrisma klastera stratēģija).
 - 1.3. Plānošanas dokumentu realizācija ietver jaunveidojamo Valmieras novada teritoriju, kurā saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu ietilps Valmieras pilsētas, Beverīnas novada, Burtnieku novada, Kocēnu novada, Mazsalacas novada, Naukšēnu novada, Rūjienas novada un Strenču novada administratīvās teritorijas.
 - 1.4. Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes mērķis ir noteikt Valmieras novada ilgtermiņa attīstības redzējumu (vīziju) un vērtības, stratēģiskos mērķus, attīstības prioritātes un specializāciju, kā arī telpiskās attīstības perspektīvas.

- 1.5. Attīstības programmā tiks noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai, paredzot vidēja termiņa attīstības prioritātes, nepieciešamo rīcības virzienu un uzdevumu kopumu, kā arī sasniedzamos rezultātus.
 - 1.6. Ņemot vērā, ka plānošanas dokuments tiek izstrādāts no jauna jaunveidojamam novadam, uzsākot plānošanas dokumentu izstrādi nav iespējams noteikt, vai Stratēģijā izvirzīto stratēģisko mērķu un noteiktās ilgtermiņa prioritātes ietvers darbības, kas noteiktas Likuma 1.un 2. pielikumā, un kurām būtu nepieciešams veikt ietekmes uz vidi novērtējumu. Savukārt Programmā noteiktās vidēja termiņa attīstības prioritātes, un uz to balstītie rīcības virzieni un paredzēto pasākumu kopums, kā arī priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, varētu ietvert Likuma 1.un 2. pielikumā atsevišķu paredzēto darbību īstenošanu, kurām būtu nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, bet, uzsākot Attīstības programmas izstrādi, to nav iespējams konstatēt.
 - 1.7. Jaunveidojamā Valmieras novadā ietilpst īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT), t.sk. *Natura 2000* teritorijas, lielākās no ĪADT ir Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, Gaujas Nacionālais parks un Aizsargājamo ainavu apvidus Ziemeļgauja. Uzsākot Stratēģijas izstrādi nav iespējams paredzēt, vai ietvertais ilgtermiņa attīstības redzējums, izvirzītie mērķi, kā arī attīstības prioritātes un ietvertie risinājumi skars *Natura 2000* un tām pieguļošās teritorijas, tāpat nav iespējams paredzēt Stratēģijā izvirzīto stratēģisko mērķu, noteikto ilgtermiņa prioritāšu iespējamās ietekmes uz ĪADT.
2. Atbilstoši Stratēģijas Darba uzdevumam cita starpā tiek plānots:
 - 2.1. Veikt Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu, Mazsalacas, Rūjienas, Naukšēnu, Strenču novadu un Valmieras ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izvērtējumu, sagatavot apkopojumu par sasniegtajiem rezultātiem;
 - 2.2. Noteikt Valmieras novadā iekļauto teritoriālo vienību pašreizējo telpisko struktūru un ekonomisko specializāciju;
 - 2.3. Noteikt (definēt) Valmieras novada vērtības, stratēģiskos mērķus, ilgtermiņa attīstības redzējumu (vīziju), attīstības prioritātes un teritorijas ekonomisko specializāciju;
 - 2.4. Izstrādāt telpiskās attīstības perspektīvu, rakstveidā un grafiski shematiskā veidā attēlot teritorijas perspektīvo telpisko struktūru, ietverot galvenās funkcionālās telpas un nozīmīgākos telpiskās struktūras elementus un to ilgtermiņa izmaiņas, t.sk. apdzīvojuma struktūru, dabas teritoriju telpisko struktūru, galvenos transporta koridorus un infrastruktūru, ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas, publiskās ūdenstilpes un prioritāri attīstāmās teritorijas.
 - 2.5. Definēt vienota Valmieras novada identitātes elementus.
 - 2.6. Noteikt teritorijas attīstības vadlīnijas.
 3. Atbilstoši Programmas Darba uzdevumam cita starpā tiek plānots:
 - 3.1. Pašreizējās situācijas analīzes veikšana;
 - 3.2. Rīcības plāna izstrāde;
 - 3.3. Investīciju plāna izstrāde;
 - 3.4. Īstenošanas uzraudzības kārtības izstrāde;
 - 3.5. Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem.
 4. Iesniegumam pievienoti:

- 4.1. VVD Vidzemes RVP 2021. gada 9. marta vēstule Nr. 11.2/1200/VI/2021, kurā ir izteikts viedoklis, ka plānošanas dokumentiem būtu nepieciešams piemērot Stratēģiskā novērtējuma procedūru atbilstoši Likuma 4. panta trešajā daļā minētajiem plānošanas dokumentiem, kuriem jāveic Stratēģiskais novērtējums, kā arī, ņemot vērā Likuma 23. divi *prim* pantā minētos stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus. VVD Vidzemes RVP norādījusi, ka jaunveidojamā Valmieras novada teritorijā atrodas dabas liegumi “Augstroze”, “Viķvēnu purvs”, “Zilaiskalns”, “Burtnieku ezera pļavas”, “Vidusburtnieks”, “Ziemeļu purvi”, “Rūjas paliene”, “Oleru purvs” un “Sedas purvs”, dabas parks “Salacas ieleja”, kā arī Gaujas nacionālais parks, aizsargājamais ainavu apvidus “Ziemeļgauja” un Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, kas ir starptautiskas nozīmes aizsargājama dabas teritorija.
- 4.1. Veselības inspekcijas 2021. gada 8. marta vēstule Nr.4.6.3.-1./9159/97 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību”, kur Veselības inspekcija, ņemot vērā teritorijas attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas jomu un teritoriju, kuru varētu ietekmēt plānošanas dokumentu realizācija un saskaņā ar Likuma 4. panta prasībām, rekomendē gan Stratēģijai, gan Programmai izstrādāt Stratēģisko novērtējumu.
- 4.2. DAP administrācijas 2021. gada 17. marta vēstule Nr. 4.8/1544/2021-N “Par jaunveidojamā Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu”. DAP administrācijas ieskatā, izvērtējot Likuma 4. panta trešo, ceturto, piekto daļu un 23. divi *prim* pantā noteiktos novērtējuma nepieciešamības kritērijus, Valmieras novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2022.-2038. gadam nepieciešams piemērot Stratēģiskā novērtējuma procedūru, savukārt Attīstības programmai, kas pēc būtības ir instruments pašvaldības attīstības stratēģijā noteikto stratēģisko mērķu īstenošanai, Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams.
5. Stratēģija un Programma nav ietvertas to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk – Noteikumi Nr.157) 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Novērtējis ar Izstrādātājas Iesniegumu par Stratēģiju un Iesniegumu par Programmu sniegto informāciju, kā arī vadoties no Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka Stratēģija un Programma konkrētajā gadījumā atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums ir piemērojams:
- 5.1. Likuma 23. divi *prim* pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23. divi *prim* panta (1. punkts), tostarp un to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23. divi *prim* panta 1. punkta a., b., c., d. apakšpunkts). Tāpat Likuma 23. divi *prim* pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23. divi *prim* panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
- 5.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība un kuri saistīti ar

teritoriju plānošanu, ja tie ietver pamatnosacījumus šā likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai.

- 5.3. No iepriekš minētā izriet, ka lielā mērā to, vai plānošanas dokumentam nepieciešams Stratēģiskais novērtējums, nosaka gan plānošanas dokumenta būtība (plānošanas saturs un risinājumi), gan joma vai teritorija, attiecībā uz kuru plānošanas dokuments izstrādāts (ar to saistītās vides problēmas). Šādā kontekstā Birojs secina, ka Stratēģiju un Programmu ir paredzēts izstrādāt kā jaunus plānošanas dokumentus šādām pašreizējām teritoriālām vienībām: Bērzaines pagasts, Dikļu pagasts, Kocēnu pagasts, Vaidavas pagasts un Zilākalna pagasts (Kocēnu novads); Brenguļu pagasts, Kauguru pagasts un Trikātas pagasts (Beverīnas novads); Burtnieku pagasts, Ēveles pagasts, Matīšu pagasts, Rencēnu pagasts, Valmieras pagasts un Vecates pagasts (Burtnieku novads); Rūjienas pilsēta, Ipiķu pagasts, Jeru pagasts, Lodes pagasts, Vilpulkas pagasts (Rūjienas novads); Valmieras valstspilsēta (Valmieras pilsēta); Naukšēnu pagasts un Ķoņu pagasts (Naukšēnu novads); Mazsalacas pilsēta, Mazsalacas pagasts, Ramatas pagasts, Sēļu pagasts un Skaņkalnes pagasts (Mazsalacas novads); Strenču pilsēta, Sedas pilsēta, Plāņu pagasts un Jērcēnu pagasts (Strenču novads), paredzot priekšnoteikumus paredzēto darbību īstenošanai, turklāt priekšnoteikumi darbību īstenošanai tiks izstrādāti, lai risinātu arī ar vidi saistītas problēmas (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta d. apakšpunkts), tostarp saistībā ar tūrisma attīstību, ņemot vērā novada dabas vērtības. Izvērtējis Biroja rīcībā esošo informāciju par iepriekš veiktiem novērtējumiem, Birojs konstatē turpmāk minēto:

- 5.3.1. Pēc Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīlī izdoto noteikumu Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” stāšanās spēkā Stratēģiskais novērtējums ir veikts un Biroja atzinums izsniegts Valmieras pilsētas teritorijas plānojumam¹, citu teritoriju attiecīgajiem plānošanas dokumentiem Stratēģiskais novērtējums līdz šim nav bijis veikts.
- 5.3.2. Ilgtspējīga attīstības stratēģija ir teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas nozīmīgi ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta a., b., c. apakšpunkts). Stratēģiskais novērtējums iepriekš ir veikts tikai Beverīnas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2012.-2024. gadam un Beverīnas novada attīstības programmai 2012.-2018. gadam², tomēr tāds nav bijis veikts Valmieras pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2015.-2030. gadam³, Kocēnu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2014.-2020. gadam⁴, Mazsalacas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2013.-2030. gadam⁵, Naukšēnu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2013.-2030. gadam⁶, Rūjienas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam⁷ un Strenču novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai⁸.
- 5.3.3. Attiecībā uz attīstības programmām konstatējams, ka Valmieras pilsētas attīstības programmai 2015.-2020. gadam⁹, Burtnieku novada pašvaldības integrētai attīstības programmai 2019.-2024. gadam¹⁰, Kocēnu novada

¹ Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2016>

² Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2012>

³ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2014>

⁴ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2013>

⁵ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2013>

⁶ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2013>

⁷ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2012>

⁸ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2012>

⁹ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2014>

¹⁰ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2019>

attīstības programmai 2014.-2020. gadam¹¹, Mazsalacas novada attīstības programmai 2012.-2018. gadam¹², Naukšēnu novada attīstības programmai 2012.-2018. gadam¹³, Rūjienas novada attīstības programmai 2019.-2025. gadam¹⁴ un Strenču novada attīstības programmai 2013.-2019. gadam¹⁵ Stratēģiskais novērtējums nav bijis veikts.

- 5.4. Izvērtējot Birojā iesniegto informāciju, kā arī caurlūkojot plānošanas teritorijai izstrādātos un spēkā esošos plānošanas dokumentus, secināms, ka, izstrādājot Stratēģiju un Programmu nākamajam plānošanas periodam, ir paredzēts izvērtēt un ņemt vērā jau noteiktos attīstības virzienus un investīciju prioritātes. Pēc būtības tas nozīmē, ka ar plānošanas dokumentu paredzēts izsvērt jau iepriekšējā plānošanas periodā noteikto un izvērtēto mērķu un prioritāšu aktualitāti, ja nepieciešams, precizējot attīstības virzienus. Caurlūkojot plānošanas teritorijā iekļauto esošo novadu izstrādātos attīstības plānošanas dokumentus, var secināt, ka tie paredz pilnveidot un attīstīt arī infrastruktūru uzņēmējdarbības attīstībai, kā arī mobilitātei, satiksmei u.c. jomās, ko ar jaunā novada plānošanas dokumentiem paredzēts apzināt un lielā mērā ņemt vērā (turpināt). Šādā kontekstā Birojs ņem vērā, ka priekšnosacījumi konkrētu darbību īstenošanai ar teritoriālo piesaisti tiek ietverti gan teritoriju plānojumos, gan (vispārēji) arī Stratēģijā, tomēr līdz šim Stratēģiskais novērtējums šāda veida dokumentam bijis veikts tikai Valmieras pilsētai (teritorijas plānojumam) un Beverīnas novadam (ilgtspējīgas attīstības stratēģijai). Tādēļ šajā gadījumā tikai attiecībā uz nelielu daļu risinājumiem konstatējams, ka tie no Likuma viedokļa iepriekš bijuši novērtēti.
- 5.5. Birojs konstatē, ka iepriekšējā plānošanas periodā ar Programmu ir risināti arī ar vidi saistīti jautājumi, piemēram, caurlūkojot Valmieras pilsētas attīstības programmu 2015.-2020. gadam¹⁶, Programmā tika paredzēti šādi uzdevumi: 1) Infrastruktūras un industriālo zonu izveide, attīstība un pilnveide (t.sk. degradēto un neapgūto teritoriju attīstība), 2) Dabas teritoriju izpēte, infrastruktūras attīstīšana, 3) Piesārņoto un potenciāli piesārņoto teritoriju izpēte un sanācija, 4) Kvalitatīva dzeramā ūdens pieejamība, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmas pilnveide, 5) Modernas atkritumu saimniecības ar augstu atkritumu pārstrādes īpatsvaru attīstīšana, 6) Virszemes un gruntsūdeņu efektīva atvades (t.sk. meliorācija) sistēmas pilnveide, 7) Pilsētas ielu infrastruktūras uzturēšana, attīstīšana un paplašināšana un 8) Velotransporta infrastruktūras attīstīšana. Vienlaicīgi arī Izstrādātāja Iesniegumā norādījusi, ka Programmā paredzēto pasākumu kopums var būt priekšnoteikums Likuma 1. un/vai 2. pielikumā atsevišķu paredzēto darbību īstenošanai. Tādējādi Birojs secina, ka plānotie projekti, t.sk. attiecībā uz ūdenssaimniecības un atkritumu saimniecības attīstību, var tikt potenciāli saistīti ar Likuma pielikumos minētajām darbībām un to apjomiem, kas ir priekšnoteikums Stratēģiskā novērtējuma piemērošanai saskaņā ar Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktu.
- 5.6. Apvienoto novadu Stratēģija un Programma būs dokumenti, caur kuriem tiks likts pamats arī nozīmīgām izmaiņām un pārkārtojumiem, kas loģiski izrietēs no novadu apvienošanas un teritoriālās sadarbības uzdevumiem. Programma pēc būtības ir instruments pašvaldības Stratēģijā noteikto mērķu īstenošanai, tomēr šī dokumenta izstrāde un tajā ietveramais prioritāšu izsvērumus ir tieši saistīts/atkarīgs no Stratēģijas (faktiski – no tās izrietēs), tādēļ abiem dokumentiem ir jāatspoguļo vienāds redzējums

¹¹ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2013>

¹² Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2012>

¹³ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2012>

¹⁴ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2019>

¹⁵ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2011>

¹⁶ Pieejams: https://www.valmiera.lv/sites/default/files/att_programm_rl_1.23.pdf

arī par risināmām vides problēmām, iespējamām ietekmēm un paņēmieniem, ar kādiem būtisku negatīvu ietekmi nepieļaut. Izvērtējot, vai ar Stratēģiju un Programmu varētu tikt plānotas konkrētas jaunas darbības, kas atbilstu Likuma 3. divi *prim* pantam un 1. un 2. pielikumam, tai skaitā attīstības virzieni, kas saistīti ar vides problēmām, negatīvu ietekmi uz vidi (tai skaitā piesārņojums, palielināta slodze uz dabas vidi, Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (Natura 2000) u.tml.), Izstrādātāja norāda, ka šādu varbūtību nevar izslēgt un arī pati secina, ka Stratēģiskā novērtējuma veikšana plānošanas dokumentiem ir nepieciešama. Šādu viedokli paudušas arī VVD Vidzemes RVP un Veselības inspekcija (par abiem dokumentiem) un DAP administrācija (par Stratēģiju). Tāpat secināms, ka plānošanas dokumentu izstrādē paredzēts ņemt vērā nozaru politiku plānošanas dokumentus, kas saistīti ar Valmieras novada attīstības būtiskiem jautājumiem, tostarp – reģionālā politika, transporta attīstība, dabas resursu potenciāla izmantošana, telpiskā struktūra, vides aizsardzības un klimata pārmaiņu jautājumi (ietver arī jomas, kas minētas Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā). Līdz ar to, vadoties no pašlaik pieejamās informācijas, arī Birojam nav pamata konstatēt, ka plānošanas dokumenti nebūtu pielīdzināmi Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajiem plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams, tai skaitā tādēļ, ka ar to izstrādi varētu tikt paredzētas (un tādēļ nepieciešams novērtēt) varbūtējas vides stāvokli būtiski ietekmējošas izmaiņas (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta a. – e. apakšpunkts).

6. Līdz ar to Birojs pievienojas Izstrādātājas, Veselības inspekcijas un VVD Vidzemes RVP paustajam viedoklim un atzīst, ka iespējamās ietekmes uz vidi novērtēšanai un priekšlikumu izstrādei nelabvēlīgas ietekmes savlaicīgai apzināšanai, novēršanai un samazināšanai pēc iespējas agrākā paredzēto darbību plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3. panta 1. punkts), plānošanas dokumentiem ir veicams Stratēģiskais novērtējums.
7. Tādējādi Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4. panta trešās daļas 1., 2.punkts, Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta a., b. apakšpunkts un 4. punkta a., b. apakšpunkts) un ir konkrētā plānošanas dokumenta izstrādes gadījumā pamatota, atbilstīga un nepieciešama. Veicot Stratēģisko novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, nepieciešamības gadījumā sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu. Plānošanas dokumentā paredzētās darbības jāvērtē atbilstoši Likuma 23. pieci *prim* pantā noteiktajam, t.sk., sagatavojot plānošanas dokumenta vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23. pieci *prim* panta pirmajā daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 4. pants, 23. divi *prim* pants, 23. trīs *prim* pants, 23. pieci *prim* pants;
- Teritorijas attīstības plānošanas likums. 12. pants;
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumi Nr. 157 „*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 5.,6.,7. punkts;
- Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*”;
- Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 „*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*”. 18. 19., 20. punkts.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Birojs saskaņā ar Likuma 23. trīs *prim* pantā noteikto izvērtēja Izstrādātājas 2021. gada 23. marta vēstuli Nr. 2.2.1.7/21/362 “*Iesniegums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību plānošanas dokumentam*” un tai pievienoto dokumentāciju par plānošanas dokumentu izstrādi. Ņemot vērā iesniegto informāciju un Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktos kritērijus un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Birojs atbilstoši Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punktam secina, ka konkrēto plānošanas dokumentu īstenošanai nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Jaunveidojamā Valmieras novada ilgspējīgas attīstības stratēģijai 2022.-2038. gadam un Valmieras novada attīstības programmai 2022.-2028. gadam.

Direktors

(paraksts*)

Arnolds Lukšēvics

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Lēmums nosūtīts:

1. Valmieras pilsētas pašvaldībai, E.Adresē;
1. Valsts vides dienesta Vidzemes reģionālai vides pārvaldei, E.Adresē.